

Suvestinė redakcija nuo 2012-09-01

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2008, Nr. [140-5549](#), i. k. 1081100NUTA00001253

Nauja redakcija nuo 2012-09-01:

Nr. [1032](#), 2012-08-29, Žin. 2012, Nr. 102-5193 (2012-08-31), i. k. 1121100NUTA00001032

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S**

**DĖL FINANSINIŲ KRIZIŲ PREVENCIJOS IR VALDYMO PLANO
PATVIRTINIMO**

2008 m. lapkričio 24 d. Nr. 1253
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo pagrindų įstatymo (Žin., 1997, Nr. [2-16](#); 2004, Nr. [39-1270](#); 2008, Nr. [149-6045](#); 2009, Nr. [141-6203](#)) priedėlio 14 skyriaus antrojo skirsnio „Krizių valdymas“ trečiąja pastraipa, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

1. Patvirtinti Finansinių krizių prevencijos ir valdymo planą (pridedama).
2. Sudaryti šią nuolatinę Finansinių krizių prevencijos ir valdymo komisiją (toliau – Komisija):
 - finansų viceministras, atsakingas už finansų rinkos sritį (Komisijos pirmininkas);
 - Ministro Pirmininko patarėjas;
 - Lietuvos banko atstovas.
3. Pavesti finansų ministrui patvirtinti Komisijos personalinę sudėtį ir jos darbo reglamentą. Lietuvos banko atstovas turi eiti ne žemesnes kaip Lietuvos banko valdybos nario ar struktūrinio padalinio vadovo pareigas.
4. Rekomenduoti Lietuvos bankui siūlyti savo atstovą į Komisiją ir apie tai informuoti Finansų ministeriją.

L. E. MINISTRO PIRMININKO PAREIGAS

GEDIMINAS KIRKILAS

L. E. FINANSŲ MINISTRO PAREIGAS

RIMANTAS ŠADŽIUS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2008 m. lapkričio 24 d. nutarimu Nr. 1253
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2012 m. rugpjūčio 29 d. nutarimo Nr. 1032
redakcija)

FINANSINIŲ KRIZIŲ PREVENCIJOS IR VALDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Finansinių krizių prevencijos ir valdymo plane (toliau – Planas) nustatyta visuma priemonių ir veiksmų, skirtų finansų įstaigų ir draudimo subsektoriuje veikiančių įmonių priežiūros ir kitų valstybės institucijų, įmonių ir įstaigų bendradarbiavimui, įskaitant keitimąsi informacija, ir sprendimų priėmimui, finansiniam stabilumui finansinių krizių prevencijos ir valdymo srityje užtikrinti.

2. Plane vartojamos sąvokos:

Finansinė krizė – situacija, kai dėl pasireiškusių rizikos veiksnių destabilizuojamas šalies finansų sektorius, finansų sektoriaus priežiūra, visuomenės teisių ir lūkesčių realizavimas ir (ar) kyla grėsmė viso valstybės ūkio gerovei.

Finansinės krizės grėsmė – rizikos veiksnių susidarymas, lemiantis ar galintis lemti finansinę krizę.

Finansų sektorius – ūkio sektorius, kurį sudaro šie subsektoriai:

draudimo subsektorius, kuriame veikia įmonės, vykdančios draudimo, perdraudimo, draudimo ir perdraudimo tarpininkavimo veiklą (draudimo įmonės, perdraudimo įmonės, kitų Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių narių (toliau – valstybė narė) ir trečiųjų valstybių draudimo ir perdraudimo įmonių filialai, draudimo ir perdraudimo tarpininkų įmonės, kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių draudimo ir perdraudimo tarpininkų filialai);

investicinių paslaugų subsektorius, kuriame veikia finansų maklerio įmonės, finansų patarėjo įmonės, reguliuojamos rinkos operatoriai, valdymo įmonės, investicinės bendrovės, depozitoriumai, kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių finansų maklerio įmonių ir valdymo įmonių filialai, kontroliuojančiosios investicinės bendrovės ir emitentai;

kredito įstaigų subsektorius, kuriame veikia kredito įstaigos (bankai, kitų valstybių narių ir trečiųjų valstybių bankų filialai, Centrinė kredito unija, kredito unijos);

kitų finansų įstaigų, nurodytų Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme (Žin., 2002, Nr. [91-3891](#)), subsektorius, kuriame veikia kitos finansų įstaigos.

Ypatingoji padėtis – padėtis finansų sektoriuje ar jo subsektoriuje (-iuose), kai priežiūros institucijai ir (ar) kitoms valstybės institucijoms reikia nedelsiant imtis tam tikrų veiksmų ir priemonių finansinės krizės grėsmei sumažinti, finansinei krizei išvengti ar jos padariniams sušvelninti.

Rizikos veiksnio slenkstis – kokybiniais ar kiekybiniais matavimo vienetais išreiškiama konkreči tam tikro rizikos veiksnio pasireiškimo, kai nesukeliama finansinės krizės grėsmė ir nesudaromos sąlygos jai kilti, vertė, kurią viršijus atsiranda šios krizės grėsmė.

Rizikos veiksnys – finansų sektoriaus saugumui ir stabilumui pavojų keliantis reiškinys, situacija, aplinkybės ar sąlygos, pagal kompetenciją nustatyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir priežiūros institucijos teisės aktuose.

3. Priežiūros institucija yra Lietuvos bankas.

II. PIRMOJI PAKOPA – FINANSINIŲ KRIZIŲ PREVENCIJA

4. Pirmoji pakopa – finansinių krizių prevencija (toliau – pirmoji pakopa) taikoma, kai netaikoma antroji arba trečioji pakopa.

5. Priežiūros institucijos finansinių krizių prevencijos veiksmai nustatomi priežiūros institucijos teisės aktuose.

III. ANTROJI PAKOPA – FINANSINIŲ KRIZIŲ UŽKARDYMAS

6. Antroji pakopa – finansinių krizių užkardymas (toliau – antroji pakopa) taikoma, kai yra visos šios sąlygos:

6.1. rizikos veiksnys (-iai) viršija priežiūros institucijos nustatytus slenksčius, yra didelė finansinės krizės tikimybė;

6.2. pasireiškusio (-ių) rizikos veiksnio (-ių) padariniai apima daugiau nei vieną finansų sektoriaus subsektoriuose veikiantį subjektą, tačiau neperžengia vieno subsektoriaus ribų.

7. Iš pirmosios pakopos į antrąją pakopą pereinama atitinkamai priežiūros institucijos sprendimu, kuris priimamas atsižvelgiant į Plano 6 punkte išvardytas sąlygas.

8. Antrojoje pakopoje dalyvauja priežiūros institucija, Finansų ministerija (toliau – antrojoje pakopoje dalyvaujančios institucijos), prireikus ir esant draudžiamąjo įvykio tikimybei – ir valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“.

9. Priežiūros institucija, priėmusi sprendimą dėl perėjimo į antrąją pakopą, parengia informaciją, kuri nedelsiant pateikiama Finansų ministerijai. Teikiamos informacijos turinys, slaptumas ir teikimo tvarka nustatomi antrojoje pakopoje dalyvaujančių institucijų tarpusavio susitarime (memorandume) dėl bendradarbiavimo ir keitimosi informacija finansinių krizių prevencijos ir valdymo srityje (toliau – tarpusavio susitarimas (memorandumas).

10. Kartu su informacija turi būti teikiamas pasiūlymas dėl Finansinių krizių prevencijos ir valdymo komisijos (toliau – Komisija) susitikimo.

11. Komisijos narių sprendimu į susitikimus gali būti kviečiami kiti antrojoje pakopoje dalyvaujančių institucijų ir kitų institucijų atstovai patariamąjo balso teise. Komisijos susitikimus techniškai aptarnauja Finansų ministerija.

12. Priežiūros institucijos iniciatyva surengtas pirmasis Komisijos susitikimas laikomas pirmosios pakopos (subsektoriuje (-iuose) ar sektoriuje) pabaiga ir antrosios pakopos pradžia. Komisija per susitikimą:

12.1. susipažįsta su priežiūros institucijos pateikta informacija;

12.2. kompleksiskai įvertina rizikos veiksnius ir grėsmes;

12.3. pateikia dalyvaujančioms institucijoms nuomonę, kokių veiksmų ir priemonių būtų tikslinga imtis;

12.4. teikia rekomendacijas ir rengia Finansų ministerijai pasiūlymus, teiktinus Lietuvos Respublikos Vyriausybei;

12.5. atsižvelgdama į susidariusią situaciją ir aplinkybes, sprendžia, ar tikslinga informuoti visuomenę;

12.6. susitaria dėl kito susitikimo datos ir (arba) aplinkybių, taip pat informacijos, kuriai atsiradus būtų šaukiamas Komisijos posėdis.

13. Antrojoje pakopoje dalyvaujančios institucijos bendradarbiauja ir keičiasi informacija tarpusavio susitarime (memorandume) nustatyta tvarka.

IV. TREČIOJI PAKOPA – FINANSINIŲ KRIZIŲ VALDYMAS

14. Trečioji pakopa – finansinių krizių valdymas (toliau – trečioji pakopa) taikoma, kai yra viena ar daugiau nei viena iš šių sąlygų:

14.1. rizikos veiksnys (-iai) smarkiai viršija priežiūros institucijos nustatytus slenksčius;

14.2. pasireiškusio (-ių) rizikos veiksnio (-ių) padariniai apima ne vieną finansų sektoriaus subsektorių;

14.3. pasireiškusio (-ių) rizikos veiksnio (-ių) padariniai apima ne tik finansų, bet ir kitą (-us) ūkio sektorių (-ius);

14.4. sprendimus dėl susidariusios situacijos turi priimti ne tik priežiūros, bet ir kitos valdant krizes ir vykdant jų prevenciją dalyvaujančios institucijos;

14.5. kyla finansinė krizė;

14.6. pasireiškusio (-ių) rizikos veiksnio (-ių) padariniams šalinti gali prireikti valstybės lėšų;

14.7. esama situacija stipriai paveikė arba paveiks visuomenės nuomonę ir (arba) veiksmus, todėl gali prireikti išankstinio priežiūros institucijos ir (arba) valstybės institucijų vadovų (Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko, Ministro Pirmininko, finansų ministro ir kitų) viešo paaiškinimo.

15. Sprendimą dėl perėjimo iš antrosios pakopos į trečiąją pakopą priima Komisija, išskyrus tuos atvejus, kai susidaro ypatingoji padėtis, tada priežiūros institucija gali priimti sprendimą pereiti iš pirmosios pakopos į trečiąją pakopą. Tokie sprendimai priimami priežiūros institucijos teisės aktuose nustatyta tvarka.

16. Trečiojoje pakopoje dalyvauja Lietuvos Respublikos Vyriausybė, priežiūros institucija, Finansų ministerija ir valstybės įmonė „Indėlių ir investicijų draudimas“ (toliau – trečiojoje pakopoje dalyvaujančios institucijos).

17. Priėmus sprendimą pereiti į trečiąją pakopą, Finansų ministerija informuoja apie šį sprendimą Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei turimą informaciją apie finansinės krizės grėsmę ar finansinę krizę. Kai sprendimą pereiti iš pirmosios pakopos į trečiąją pakopą priima priežiūros institucija, apie šį sprendimą ji informuoja Finansų ministeriją ir pateikia jai susijusią informaciją. Finansų ministerija Plano 11 ir 12 punktuose nustatyta tvarka organizuoja Komisijos susitikimą.

18. Taikant trečiąją pakopą, jeigu finansinės krizės ar jos padarinių grėsmė kyla tik finansų sektoriui, sprendimus dėl susidariusios situacijos priima Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

19. Jeigu yra pagrindas spręsti, kad esama situacija ir jos padariniai apima ne tik finansų, bet ir kitą (-us) ūkio sektorių (-ius), Lietuvos Respublikos Vyriausybė kreipiasi į Ministro Pirmininko tarnybą, prireikus – ir į Valstybės saugumo departamentą ir pateikia jiems turimą informaciją apie finansinės krizės grėsmę ar finansinę krizę. Ministro Pirmininko tarnyba parengia ir pateikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei rekomendacijas, kaip išvengti krizės ar sušvelninti galimus neigiamus krizės padarinius.

20. Trečiojoje pakopoje dalyvaujančios institucijos pagal teisės aktuose nustatytą kompetenciją ir jų veiklą ir statusą reglamentuojančius teisės aktus atsižvelgia į Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtus sprendimus dėl veiksmų ar priemonių, kurių reiktų imtis finansinės krizės grėsmei ar finansinei krizei mažinti ar valdyti, ir prireikus įgyvendina juos.

21. Taikant trečiąją pakopą:

21.1. Komisija prireikus organizuoja susitikimus;

21.2. informacija keičiamasi tarpusavio susitarime (memorandume) nustatyta tvarka.

22. Pasikeitus aplinkybėms arba rizikos veiksniams, Komisija gali priimti sprendimą dėl perėjimo iš trečiosios pakopos į antrąją arba pirmąją pakopą.

V. TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

23. Priežiūros institucija ar Finansų ministerija, gavusios iš Europos Sąjungos, kitų valstybių atitinkamų institucijų ar tarptautinių organizacijų informaciją apie galimą finansinės krizės grėsmę, atsižvelgdamos į šios informacijos turinį, sprendžia, ar tikslinga inicijuoti perėjimą į antrąją arba trečiąją pakopą, ir prireikus jį inicijuoja.

24. Kitos institucijos, gavusios iš Europos Sąjungos, kitų valstybių atitinkamų institucijų ar tarptautinių organizacijų informaciją apie galimą finansinės krizės grėsmę,

atsižvelgdamos į šios informacijos turinį, nedelsdamos pateikia informaciją Finansų ministerijai ir siūlo jai spręsti, ar tikslinga inicijuoti Komisijos susitikimą.

25. Komisija, įvertinusi turimą informaciją ir susidariusią situaciją, išskyrus tuos atvejus, kai turima informacija ar susidariusi situacija nesusijusi su finansų sektoriumi, priima sprendimą, ar reikia informuoti Europos Sąjungos, kitų valstybių atitinkamas institucijas ir tarptautines organizacijas.

26. Dalyvaujančios institucijos palaiko ryšius ir keičiasi informacija su Europos Sąjungos, kitų valstybių atitinkamomis institucijomis ir tarptautinėmis organizacijomis Lietuvos Respublikos teisės aktų, dvišalių, daugiašalių susitarimų (memorandumų) finansinio stabilumo, finansinių krizių prevencijos ir (ar) valdymo srityje nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1371](#), 2008-12-24, Žin., 2008, Nr. 150-6104 (2008-12-31), i. k. 1081100NUTA00001371

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1253 "Dėl Finansinių krizių prevencijos ir valdymo plano patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [868](#), 2009-08-19, Žin., 2009, Nr. 102-4250 (2009-08-27), i. k. 1091100NUTA00000868

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1253 "Dėl Finansinių krizių prevencijos ir valdymo plano patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [146](#), 2010-02-17, Žin., 2010, Nr. 21-988 (2010-02-20), i. k. 1101100NUTA00000146

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1253 "Dėl Finansinių krizių prevencijos ir valdymo plano patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1032](#), 2012-08-29, Žin., 2012, Nr. 102-5193 (2012-08-31), i. k. 1121100NUTA00001032

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. lapkričio 24 d. nutarimo Nr. 1253 "Dėl Finansinių krizių prevencijos ir valdymo plano patvirtinimo" pakeitimo